

Mrs. J. Czudzinio, Box 508

KOVA

KOVOJ TU ĮGYSI SAVO TIESAS

Politikos, ekonomijos ir literatūros savaitinis laikraštis
LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ SĄJUNGOS ORGANAS.

PREKIUOJA:		ADRISAS:
metams	,, 2.00	1418 So. 2-nd Street.
pusmečiui	,, 1.00	Philadelphia, Pa. U.S.A.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Nr. 31

Philadelphia, Pa. 9 Rugpiučio (August) 1907 m.

Metai III.

DRAUGAI, SKAITYKIT IR PLATINKIT „KOVA“!

Pavergimo dvasia.

ISOKS pavergimas biaurus, ir visados jis įvyksta dėl medegiškų dalykų. Dvasios pavergimas, apie kurį kalba laisvamaniai, yra tik toks įžodis, poetams ir svajotojams tetinkas; pažiūrėjus gi giliau, pasirodo, kad ir dvasia pajungiama dėl medegiškų daiktų, dėl išnaudojimo. Teip stabmeldiškojoj ir krikščioniškojoj verguvėje, teip paskiaus įvykusioje baudžiavoje, teip šios dienos alginėje sistemoje matome tą patį, tik kitokioj formoj pavergimą, – visada ir visur viešpatauja pavergimo dvasia. Kaip tie didžturčiai ar valdovai įgijo teip didelius turtus?

Tik ne iš savo darbo ir «pačėdo»! Tas aiškiai parodyta jau «Kovos» N 27*), kad nė per kelis tukstančius metų žmogus dirbdamas netaptų milijonierium vien iš savo gryo darbo, arba algos. Visi didžturčiai arba milijonieriai įgijo savo turtus pavergdami liaudį ir pasisavindami jos darbo vaisius. Ir kiekvienas šios dienos draugijos sutėdymo sunus, kuris

kiek tiek prasisiekia, žiurėk – galų gale vis rasi, kad jis pasinaudojo darbu kitų, kaip antai: savo pagelbininkų, patarnautojų, samdininkų, gizelių. Kapitalistai vienok padidina savo turto išdirbystę tankiai sumažindami savo pavergtinių (darbininkų) skaičių, ir tai padaro įvesdami naujas mašinas, atstojančias tukstančius darbininkiškų rankų; vaizbunai pralobsta pigiai pirkdami, o brangiai parduodami. O mažieji pramoninkai, amatninkai ir nekulturiškųjų šalių ukininkai prasisiekia daugiausiai patį pervirš dirbdami ir da labiau savo samdininką ar gizelį spausdami ir skriausdami.

Lietuvos ukininkai (teip ir visų nekulturiškųjų, aptamsintųjų šalių), kurie turi pilną gamtišką [naturališką] tiesą išnaudoti žemę, ir kuriems tas buvo ir yra vienval nurodoma per laikraščius ir knygeles jų šviesesniųjų vaikų, — jie vis tiek laikėsi senovės ir tik išnaudojo savo bernus, tarnaites, piemenis, ir kada šitie pradėjo reikalaut didesnių algų ir geresnio valgio, drabužio ir žmoniškesnio apsiėjimo, tai pakilo neapsakomas trukšmas ir tas ermideris atsimušė net į Ame-

*) „Ką reikšia bilijonas ir Rockefellerio turtas“.

rikoj gyvenančius ukininkiškus arba – geriaus sakant – p2-
rapijinius patrijotus, kaip Patrimpas, Milukas, Šliupas ir k.
Lygiai teip, – tik kur kas smulkiau, – kaip tai buvo panaiki-
nant verguvę Pietų valstybėse Amerikoje...

Žmogus žmogų išnaudoja, pavergia. Ir ta pavergimo
dvasia įsiėdus į gyvuonį visiems žmonėms. Kaip tik kas įgy-
ja kokią valdžią ar tikrąją ar piniginę – suprantant pramo-
nę, – tuo atsiranda pirmas jo rupestis: kaip čia daugiau iš
valdymo išspaut naudos, o mažiau jam duot.

Toks tai surėdymas; jis gaivina pavergimo dvasią.

Męs, socialistai, tai suprantame, ir vienok patįs to iš-
vengti negalime. Negalime, nes, kaip sakiau, dabartinis drau-
gijos surėdymas prie to visus žmones spiria; dėlto mes tik
kovojuame prieš tą surėdymą, t.y. valome kelią, kuriuo jis ga-
lėtų greičiau paėjėti prie savo prapulties...

Ir mes, kaipo lietuviai socialistai, minėtųjų uki-
ninkų sunųs (nes jų buvusiųjų pavergtinių tarp mūsų nedau-
giausia yra, kadangi jie jau labai nupuolę, ir jų tikslas vien
bažnyčia ir karčiama, arba viena karčiama...), nupeikdami
savo tėvų tamsumą, netoli nužengę nuo p a r a p i j i n ė s
p o l i t i k o s. Kalbu apie mūsų Sąjungą, į kurią mes su-
sisijungėme dėl to, kad galėtume platinti bendromis spėkomis
tarp savo brolių, lietuviškai suprantančių, idėją apie pavergi-
mo dvasios arba kapitalizmo panaikinimą ir įvedimą bendra-
darbinės (kooperatyviškos) respublikos, arba socialistiško su-
rėdymo (žr. mūsų programą). Tačiau gyvendama šiame ka-
pitalistiškame surėdyme, mūsų Sąjunga turi «daryti» savo
gyvenimą įsekmiu tais įrankiais, kokius duoda tas surėdy-
mas. Bet mums tas surėdymas biaurus, tai kaip imti jo duo-
damus įrankius! – sako kai kurie draugai. Mums nereikia
biznių, reklamos (pasigarsinimo), nereikia dovanų, mums
reikia tiesos keliu eiti. Ir, kad galėtume tuo «tiesos» keliu
eidami gyvuoti, tuojaus tiems draugams kiti pritardami aiški-
na: sumažinkim savo darbininkų skaičių, užkraukime dvie-
jų darbą ant vieno, numažinkime da algas, ir mūsų Sąjun-
ga... bujos.

Neužginčijamas faktas, kad šiandien kapitalistiškame
surėdyme gyvendama mūsų socialistiškoji Sąjunga turi ver-
stis kapitalistiškai. Dėlto neįstabu, kad ji savo darbininkus
nori skriausti... Tik tiek įstabu, kodėl kitų kapitalistiškų
biznio įrankių nenori vartoti, kuomet tie įrankiai da šiek-tiek
grazesni ir neteip pavojingi, kaip vienas vienatinis pelno
traukimas iš darbininko spėkų... Visi pripažįs, kad pastara-
sis pavojingas, tačiau dabar jį draugai vadina «tiesos keliu».
Tai svarstytk svarstęs, kitaip to neišaiškįsi, kaip tik tuo, kad
mumise tebeguli anosios nuo amžių bevišpataujančios paver-
gimo dvasios dovana...

Vienok draugams reikėtų kiek apsvarstyti mūsų, kaipo
naujosios idėjos skelbėjų, padėjimą ir suprasti štai ką: J u o
m ė s l a b i a u g a r s į s i m ė s, j u o l a b i a u v a r y s i-
m e s a v o b i z n i j, t u o l a b i a u p l a t i s i s m ū s ū n u-
m y l ė t o j i i d ė j a, s o c i j a l i z m o i d ė j a. M ū s ū b i z-
n i s n e p r i v a t i š k a s, i r d ė l t o s u g r y n a s a ž i n e g a l i m e j i v a r y t,
– neįves jis į purvyną... Jeigu kas sako, kad mums biznio

nereikia, tai turi pripažinti, kad mūsų «Kovą», ir lapelius, ir
knygeles, ir viską, kas darbininką gali apšviesti, reikia palikti
aklamjam likimui ir negarsinti, neplatinti tų «biznio» įrankių.

Štai dėl ko aš sakau, kad, jeigu negalime atsikratyti nuo
kapitalistiškosios pavergimo dvasios, tai ne vien tą dvasią
numylėkime, bet vartokime viską, ką kapitalistiškasis surė-
dymas duoda; tik vartodami tuos kapitalistiškus įrankius, mes
sugriausime kapitalistiškąjį draugijos surėdymą, išnaikysime
alginę verguvę ir pavergimo dvasią.

J. Baltrušaitis.

Pabėgimas iš kalėjimo.

(Pradžia N 30).

...Dabar parašysiu Tau šiek-tiek apie savo ištrūkimą.

Pakliuvau aš visai išnetyčių. Kada užsibaigė rinkimai Šiau-
liuose, kur aš dirbau (ir puikiai užsibaigė!), C.K.–tas pasiuntė ma-
ne iš ten į Suvalkų guberniją, reprezentuoti Partiją galutiniuose rinki-
kimuose – gubernijališkuose. Pirmą važiuosiant į Suvalkus, turė-
jau da užsukt į Marijampolį. Užvis mažiaus pavojaus buvo va-
žiuojant per Kauną, bet dėlto, kad reikėjo skubinti, važiuavau gelž-
keliu iki Vilkaviškiui. Vilkaviškio stotyje sulaikė mane žandaras.
Kad būtų buvęs prie manęs geresnis pasportas, būtų tas niekais ir
nusibaigęs; bet kadangi pasportas buvo paviršutiniškai falšifikuo-
tas, žandarai greit sužinojo, kad jis netikras. Pradėjo kamantinėti,
kas aš esu. Pagalios, kaip žinai gal iš «Skardo», aš prisipažinau,
kas esąs, ir kad manęs jieško Peterburgo policija. Padariau tai
tam, kad sutrumpinti sau sėdėjimo laiką – juk būtų jie turėję ma-
ne, kol būtų neišsiaiškinę, kas aš esu, o paskui da vis vien būtų
reikėję keliauti į Peterburgą ir sėdėti ten lig teismui ir po teismo.
Bet man pabėgus, tai, žinoma, išėjo ant blogesnio, apsunokino mano
padėjimą.

Pabėgimas atsiliko esant gan sunkioms išlygoms. Dalykas ta-
me, kad kaip tik prieš man pabėgsiant, iš to paties kalėjimo iš-
spruko Vasiljevas – svarbus politiškas «prasikaltėlis». Jis kėsino-
si nušauti Peterburgo žandarų viršininką – Legatą.

Sargyba dėl tos priežasties buvo padidinta. Žiūrėjo mūsų ka-
meras atsidėję. Oran vedė trijuos vieną. Neveizint to, mes tyčio-
jomės iš sargybos. Geriausia buvo, kad tuom tarpu, kaip prie mū-
sų kameros būdėjo dieną ir naktį sargybiniai, per kameros langą
mes puikiausiai korespondavom su atvažiavusiu iš Vilniaus drau-
gu, kuriam buvo pavesta suorganizuoti mano paliuosavimą.

Galų-gale per tą patį langą buvo įduota mums į kamerą du
brauningu. Vieną jų įdavė už dienos prieš mūsų pabėgimą, kitą –
tą pačią dieną kada bėgom, už kokio pusvalandžio prieš užpuo-
limą ant kalėjimo.

Kaip ir tyčia toje valandoje, kuomet žadėjo mums priduoti an-
trą brauningą, į mūsų kamerą suburbėjo visa «načalstva»: pavieto
viršininkas, jo pagalbininkas, sekretorius ir sargybiniai. Atėjo jie
Vasiljevo klausinėtų, dėlko ir kaip jisai bėgo. (Vasiljevas laimin-
gai pabėgęs iš kalėjimo ir perėjęs sieną, buvo sugražintas į Rusiją
vokiečių valdžios. Jį atvedė į tą pačią kamerą – pas mus, iš kur
jisai buvo bėgęs. Atvedė išryto tą pačią dieną, kurią mes bėgom
– ir jis su mumis drauge: antrą syk.)

«Načalstva» kameroj užtruko gana ilgai. Mes baisiai nerima-
vom, kad neateitų tiktai tą valandą draugas su brauningu. Bet už-
sibaigė laimingai. Brauningas buvo įduotas viena minute vėliaus po

išėjimo viršininkų.

Už kokios 20 minučių (8½ val. vakare) buvo užpulta ant kalėjimo. Męs, esantieji kameroj, pasirūpinom, kad užpuolimo laike būtų atdaros kameros duris. Vienas mūsų (s-r-as Chodosko) pasiprašė į karaulką pasiimtų savo skalbinių. Sargybiniai duris jam atidarė. Su brauningu kišenėje jis išėjo rinktų savo rūbų. Per langą tą syk aš padaviau ženklą, kad jau laikas. Už minutes į kalėjimą įpuolė su ginklais rankose draugai. Sargybiniai norėjo tuojaus įbrukti į kamerą s-r-ą ir uždaryti jį ten; bet tas atstatė jiems brauningą. Norėjo nebeišleisti kitų — manęs, Vasiljevo ir dar vieno kontrabandisto, — bet aš ėjau ant sargybinių ir gi su brauningu rankoje. Prasiđėjo kova.

Pas mus buvo nutarta nešaudyti; reikėjo tat spēka nuginkluoti sargybinius. Jų stiprių biaurybių būta. Sunkokai prisiđėjo. Ant nelaimės da tuom momentu išgirdom kas-žin kokį šaudymos gatvėje. Visi tat draugai metėsi prie durių. Pasilikom tik aš ir užpuolimo vadovas, d-gas vilnietis. Prieš mudu stovėjo du stiprus sargybiniai; nuo vieno dar neatimtas buvo ginklas. Su tuom mynėsi d-gas vadovas. Kitam aš turėjau atstatęs brauningą į krutinę. Tas buvo jau be ginklo. D-gą vadovą jau buvo bepergalis sargybinis. Man paliko tik šauti į vieną ir į kitą sargybinių. Tik čia vėl nelaimė — mano brauningas užspringo ir nebešauna. Tą syk męs duodam kumščiomis į krutines sargybiniams ir bėgt iš kalėjimo. Šie atsikvošėje, vyties ir šaudyti į mus. Tačiau ore buvo tamsa, ir jie į mus nepataikė.

Išbėgom į lauką ir dirvomis pasileidom link Marjampolės, kaip męs numanėm. Kelių nė vienas, nė kitas nežinojom. Ėjom, kad tik ant vietos nebūt ir kad tik neateiti kartais atgal į Vilkaviškį. Pūtė šiaurys vėjas. Prašalava. Aš išbėgau vienmarškiniis; pas draugą drabužiai buvo irgi nekokie. Mano, be to, buvo suplyšę batai, kurie sušalusioje dirvoj visai nebeteko padų. Ėjau basa koja. Man drebant nuo šalčio, draugas apvilko mane savo apsiaustu. Buvo 1 valanda nakties, o męs da vis ėjom, atsargiai prisiklausydami, tankiai suklypdami storai suartoj ir suakmenėjusioj nuo šalčio dirvoj, vos bepavilkdami kojas... Pagalios nebetekom jėgų. Tarėmės užeit pas kokį-nors ūkininką. Baisu tik buvo, kad nepataikytume ant kokio biaurybės, kuris būtų mus išdavęs vietoj priimt. Aprinkom todėl daugiau nuskurusią triobelę ir pasibaladojom.

Klausėmės išspradžių kelio ant Marjampolės. Pasirodė, kad nuo Vilkaviškio nuėjom gerą galą — 15 verstų; į Marjampolę bepaliko kokie 6. Padėkavojom... ir pradėjom diplomatiškai kalbinti, kad priimtų mus pernaktot. Pasisekė. Iėję į surūkusią triobelaitę, sušilom, pasistiprinom duona ir pienu, ką suteikė mums atsikėlusai gospadinė, ir pagalios gerai išsimiegojom ant šiaudų kūlio, kuri mums patiekė ant aslos šeimininkas.

Ant rytojaus aš numazgojau savo sužeistas dirvose kojas, apaviau jas autais ir naginėmis, kurias gavau pas gospadinę, apsilvilkau ūkininko sermėgaite, susijuosiau juosta ir buvau vėl parangus į kelionę — visai jau kitam kailyj. Ūkininkas užkinkė mums arklį. Užkandę atsilyginom su gospadine, širdingai atsiveikinom, įdavėm da jos vaikučiams (jie puikiai mokėjo skaityt) «Skardo» numerį, kurs pasitaikė pas draugą, ir išvažiavom.

Malonu buvo važiuot per laukus. kvėpuoti tyru, truputį išalusi ryto oru. Vežęs mudu ūkininkas kalbino mudu. Išspradžios jįsai kalbėjo apie savo bėdas, apie skriaudas, pasakojo, kaip buvo kertamas dvarponio miškas, pro kurią važiavom; bet paskui jo kalba vis daugiau krypo prie politikos. Matomai jis norėjo parodyt, kad jis dasiproti su kuom turi reikalą. Męs nė puse žodžio neišidavėm, nors ir nevengėm kalbos apie politiką. Į Marjampolę ėjom neva su kokia ten «prova».

Privažiuojant prie Marijampolės mūsų vežėjas paklausė mūsų: «Ar nebijot jūs kartais «žemskių»?» Jeigu bijot, girdi, tą syk jis

mus įvešias į miestą, kad nė lapė nelos. Męs atsakėm jam, kad «nors ir nebijom, vistiek nenorėtume su tais biaurybėmis susitikti»... Įvažiavom todėl į Marjampolę šunkeliais; ir gerai padarėm, nes, kaip paskui pasirodė, ant plento buvo stovėję sargybiniai su žandarais ir peržiūrinėjo kiekvieną vežimą.

Marijampolėje laimingai suradom draugus ir prabuvom ten iki vakarui. Ten gavome šinią, jog Vilkaviškyje viskas užsibaigė laimingai: niekas nė užpuolikų, nė bėgusiųjų nešumtas. Paskui tik dasižinojom, kad bėges antru syk Vasiljevas buvo pašautas ir sugražintas į kalėjimą. Kur ir kokiū būdu jį galėjo pašaut, aš lig šiol nežinau. Šaudymos, kuri męs girdėjom besiimdami kalėjime su sargybiniams, pasirodė, kad buvo iš mūsų pusės; tai mūsų draugas stovėjęs ant sargybos šovė į naujai atėjusį «žemskį». Palikusieji mane su vadovu draugai laimingai persikraustė per kalėjimo tvorą. Tik mudu su vadovu buvom pavojuje; tik į mudu šaudė.

Sutemus mudu su draugu išvažiavom iš Marijampolės. Per dvi dieni keliaujant arkliais, trečią buvome jau Vilniuje. Ten aš gyvenau dvi savaiti. Iš Vilniaus atkeliavau į Peterburgą; pabuvau ten pusantro mėnesio ir iš ten jau traukiau per Finlandiją į užsienį.

Tai ot, visa mano istorija.

Kl. Jurgelionis.

Haywoodo išliuosavimas.

NEPROŠALĮ bus «Kovos» skaitytojams platesnis aprašymas Vakarų Kalnakasių Federacijos viršininkų bylos. Nieks ir niekados Amerikos istorijoj neužinteresavo visuomenės teip, kaip šita byla.

Federacijos sekretoriaus William D. Haywoodo bylos nagrinėjimas tęsėsi nuo 9 gegužės iki 28 liepos.

Visi nekantriai laukė bylos užbaigimo ir visi klausinėjo viens kito: ar pakars Haywoodą?...

Ant galo prisiđėjo užbaigti bylą ir išduoti nusprendimą.

Liepos 28 d. susirinko į sudą šalininkai iš abiejų pusių. Pirmiausiai advokatai abiejų pusių davė instrukcijas teismo balsuotojams («jury»); sūdzia Wood ilgoj savo kalboj, per adyną laiko nurodinėjo jiems, kokios tiesos turi laikytis nusprendime ir 11-tą valandą subatos ryte, liepos 27 d., 12 vyrų balsuotojų apleido sudą, nuėjo į nusprendimų kambarį.

Haywoodą iš sūdo nuvarė į kalėjimą. Stebėjosi visi iš jo, kad jokio nusiminimo nebuvo matyt ant jo veido, išrodė linksmas ir pilnas narsos, ba jautėsi esąs nekaltu.

Jo šeimynos visai teisme nebuvo tuo laiku, tiktai senelė, jau visai pražilusai, jo motina, kuri nuo pat jo bylos pradžios kasdiena sėdėdavo teisme ir klausydavo tyrinėjimų, ir dabar buvo teisme; kada Haywoodas pakilo eiti į kalėjimą, senelė motina puolėsi prie jo, apsikabino už kaklo ir apalpo... Haywoodą nuvarė į kalėjimą, o jo motiną nuvežė į ligonbutį.

Teismo prisaikytiniai (jurors) savo kambaryje išbuvo iki nedėlios rytui.

Pirmam balsavime 8 balsavo, kad nekaltas, tris išrado kaltu, o 1 visai atsiskaldė balsuoti. Ant galo visi susitaikė ir išrado Haywoodą visai nekaltu.

Nedėlios rytą iš anksto jau pilnas teismabutis buvo prisirinkusių iš skundėjų pusės, buvo net ir patsai Idaho valstybės gubernatorius Gooding. Visi laukė, kokį nusprendimą išduos. Suėjus 6 val. ir 20 minutų nedėlios rytą jau balsuotojai galutinai nus-

prendė, pripažino Haywoodą nekaltu. Baigiantės 8 val. sūdzia Fremont Wood, advokatų apsuptas iš visų pusių, perskaitė nuosprendį, kuris angliškai skamba taip:

« The State of Idaho against William D. Haywood:

We, the jurors' in the above entitled case, find the defendant, William D. Haywood, not guilty.

Thomas D. Gess, Foreman.»

Lietuviškai: — «Idaho valstybė priešais William D. Haywood:

Mēs, teismo balsuotojai, viršuj minėtoji byloje, atradom apskųstąjį William D. Haywoodą nekaltu.

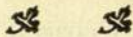
Thomas D. Gess, pirmsėdis.»

Haywoodas nekaltas! Šauksmas ir kliksmas iš džiauksmo neapsakomas pakilo sūde... Haywoodo trys advokatai: Clarence Darrow iš Chicagos, E. F. Richardson iš Denver (Colorado) ir J. F. Nugent vietinis (iš Boise), pakilę nuo sėdynių sveikino sūdzia ir balsuotojus, spauzdami ranką, garsiai sušuko, dėkavodami jiems už teisingą nusprendimą.

Skundėjų advokatai: James H. Hawley ir O. N. Vanduyn sėdėjo akis nuleidę, nedrįso į žmones pažiūrėti ir nė žodžio nepratarė; senatoriaus Borah šiuo laiku nebuvo. Išleidus Haywoodą ir atėjus jam į sūdą, išnaujo kilo riksmas, visi sveikino šaukdami: «Haywoodas nekaltas» ir tt.

Iš Haywoodo pusės draugų socialistų, nė jo moteries su vaikais tuo tarpu, dėl nežinomos priežasties, sūde nebuvo; buvo tik jo advokatai. Haywoodas, apstotas iš abiejų pusių advokatų Richardsono ir Darrow, sveikino kiekvieną iš 12 teismo balsuotojų, spaudė jiems ranką dėkavodamas už jų žmonišką nusprendimą. Toks mandagus Haywoodo pasielgimas iki ašarų visus sugraudino... Kada jis išreiškė padėkos žodžius savo advokatams, sūdziai ir balsuotojams, sveikindamas juos pats verkė ir drauge su juo verkė jo advokatai, balsuotojai ir visi jautresnės širdies žmonės, kurie tą valandą buvo sūde ir prisiziūrėjo tai scenai.

(Toliaus bus).

KO NORI SOCIJALDEMOKRATAI?

LEKCIJA ŠEŠTA.

5. Politiškoji kova.

(Taša).

MŪSŲ programe yra punktas, kur kalbama apie *bausmes valdininkams*, kurie politiškias piliečių tiesas kliudys. Mēs, suprantama, nestovim už tam tikrus įstatymus tiems ar kitiems visuomenės klodams, bet kaip yra reikalingi toki įstatymai, tą ištyrė pats ant savęs kiekviens, padirbėjęs porą metų partijoje. Jeigu socijaldemokratams teko istoriškasis auklėjimo uždavinys, tai ne tik proletarijato, bet ir vyresnybės auklėjimo.

Austrijoje socijaldemokratija padarė nemažą auklėjimišką įtekmę ant policijos, prokuratorių ir teistojų, ir ji gali pasigirti atsiectomis pasekmėmis. Žinoma, gali vėl užėti blogas vėjas, ir sulyg šito žmonių sorto niekadoms negalima tikėtis, kad auklėjimo vaisiai bus tvirti. Štai dėlko reikalinga išanksto pasirūpinti apie tai, kad tokios bausmės būtų įstatymais paremiamos: josios nuolatai primjms valdininkams, kad jų uždavinys pildyt valstybės įstatymus ne vienšališkai ir lygiai prieš visus elgtis. Man rodos, kad toks tiktai įstatymas gali būti valdininkams naudingas. Aš persitikrinęš, kad — pavyzdžiui, — kai kurie prokuratoriai priešais savo valią apribuoja politiškias piliečių tiesas, kada jiems tai prisako ministariai, vyskupai arba šiaip aukštesniejie valdininkai. Gyvu-

jant tokiam įstatymui, jis apgjs valdininkus nuo tokių spaudimų iš viršaus. Kiekvienas žmogus, doras ir rimtas, turi žinot savo atsakomybę. Toks įstatymas ir duos valdininkams tokį žinojimą, ir tada turintieji valdžią negalės apribuoti polikiškias piliečių tiesas.

Viskas tas, ką aš iki šiol kalbėjau, lytisi *agitacijos laisvės*. Šita laisvė mums reikalinga ypač dėlto, kad mēs kreipiamės su savo aiškinimais ne prie apšviestų žmonių, o tik prie minių. Tosios gi minios susideda iš žmonių, mažai apšviestų ir tankiai iš nemokančių nėskaityt. Taigi su tokiais žmonėmis reikia kalbėti labai aiškiai, jiems suprantamai, labai plačiai ir tankiai. Ir dėlto čionai agitacijos laisvė turi būt da didesnė. Buržuazija ir dešimtis tūkstančių aukštųjų naudojami visiška laisvė žodžio, sąjungų, susirinkimų ir spaudos: jiems galima rašyt kas tik patinka. Jeigu tiktai jieje vieni galėtų gyvuoti, tai toki dalykai, kaip Hauptmano «Audėjai» nebūtų uždrausti. Ypatinai reikalinga agitacijos laisvė proletarų daugybei. Kliudyti ir aprubežiuoti tą agitacijos laisvę, tai prasižengimas priešais žmonių ir valstybę, ir šitas prasižengimas ypač didesnis pas mus, Austrijoje, kur klerikalai visados turėjo ir dabar turi valdžią. Klerikalai, kaip žinoma, pripažįsta tik vieną agitacijos laisvę, — agitacijos laisvę iš sakyklos bažnyčioje, o tuo tarpu ypač prieš šitą agitaciją mums reikalinga žodžio laisvė. *)

Toliaus mums reikalinga kita politiškoji tiesa — *rinkimo arba balsavimo tiesa*. Vargiai bau reikalinga aiškinti visas smulkmenas, prirodymui to, kad ta tiesa mums būtina reikalinga. Dėlei tos priežasties reikia pasakyt tik štai ką. Kaip socijaldemokratai, mēs visai neperbranginame parlamentarizmo vertės, mēs negrigulim prie tų svajotojų buržuazijos tarpe, ką tvirtina, kad su parlamentu pagelba galima ešą igrtyti viską; mēs žinom, kad ir parlamentui išleidus kokius nors įstatymus, net tikrai pakakinančius aukščiausiai teisingumo principą, da anaipol tas nepadaro visko. Mēs teip nemislįjam, nes žinom, kad istorijos bėgis priguli ne nuo idėjų, arba bent ne nuo jų vienu, o nuo medegiškojo svieto faktų (pritikimų). Jei kas nepasiliosavęs da nuo svajonių apie parlamentu visagalingumą, tai ji gali daug pamokinti Austrijos parlamentinio gyvenimo istorija. Panašiai kaip visos kišos buržuaziškos draugijos įstaigos, parlamentas yra ne kas kitas, kaip ekonomiškiosios tikrybės išrerškimas. Bet mēs žinome ir tai, kad parlamentas turi

*) Dėlei to sakyklos panaudojimo prie politiškiosios agitacijos vienas vengrų atstovas, buvėsis tiesos ministeris ir atstovų buto prezidentas, vieną syk teip pasakė:

« Jeigu dvasiška ypata nori užsiimti politika, tegul ji tai daro pildydama tas pačias taisykles ir tose pačiose ribose, kaip ir kiekvienas kitas pilietis: tegul tada nulipa nuo sakyklos. Iš sakyklos galima skelbti tiktai tikybos ir doros teisybes. Jeigu dvasiškoji ypata nori būti ir politiškuoju savo ganomųjų vadovu, tai tegul apleidžia bažnyčio pamokslinę, nes neapsiėsvietusieje žmonės gali nesupaisyt, kokioje ypatybėje kalba ta dvasiškoji ypata: ar kaipo tokia, ar kaipo politiškasis veikėjas, ir jie gali politiškąją agitaciją priimti už tikėjimo skelbimą. Kaip dvasiškoji ypata kalba priešrenkamamjame susirinkime, kiekvienas žino, kad jis tada neskelbia Dievo žodžio, o tik išreiškia savo ypatišką nuomonę — nuomonę, kurią galima kritikuot, užginčyt, pritari, arba papeikti. Jeigu gi dvasiškoji ypata tą pačią rolę lošia bažnytinėj sakykloje, ji tada perstoja buvus dvasiška ypata, ir tada ji turi ir tenai išleisti prieštaravimus, kritiką, pagyrimą arba papeikimą. Bet tuomet ji papildu šventvagystę, ižeidžia Dievo namą ir savąjį pašaukimą, ir tatai daro įsekmui ji pati, o ne šurmikaujanti prieštaraujanti minia. Pačios dvasiškosios ypatos turi į tai atkreipti rimtą atydydą. Pati bažnyčia turi protestuot prieš tokį Dievo namų paniekimą. Atsišaukimas į tikybiškų jausmus ir rėmimasis ant tikybiškios sąžinės politiškoje partijų kovoje yra pavojingas tikėjimo niekvartojimas. Kiekvienas teisingas tikro tikybiškumo draugas turi protestuot prieš tikybiško jausmo išnaudojimą partijiniams tikslams. Tada pavojuje stovi ne tik laisvė ir švarumas rinkimų, bet pati religija.»

Kalbėjo tatai buvėsis tiesos ministeris Vengrijoje, bet ar leistų Austrijos prokuroras sakyti tokias kalbas socijaldemokratams?

mums žymę dėlto, kad jis turi šiokią tokią viršenybę (autoritetą) visuomenės akise, ir jame mes naudojames didžiausia žodžio laisve. Ar šiaip ar taip mes manytume apie tuos ar kitus parlamento atstovus, reikia pripažinti, kad tasai autoritetas iki tam tikram laipsniui turi savo pamatus: kiekvienas, kuris kalba parlamente, žino, kad jo kalbos klauso ne tik parlamento nariai, bet ir visa draugija, kaip viduje taip ir už rubežių valstybės. Tai dėlko čionai oratoriai kalba su didesniu sąžiniškumu, su didesne teisybės meile, arba, mažiausia, su didesne baime prieš kontrolę, negu paprastuose susirinkimuose; taip kalba, žinoma, tik parlamento deputatai, apie kuriuos galima rimtai kalbėt, nors išėmimai, žinoma, būva ir čia. Bet ir teisybę visai neapdengta galima kalbėti tikrai parlamente, ir ypač tą galima pasakyt apie tą kraštą, kuris politiškai da mažai išsiplėtojęs. Toliaus, parlamentas naudojasi autoritetu ne tik visuomenėje, bet — kas svarbiausia — ir aukštesniuose rateliuose. Persvėrimui vienvaldiškų užmačių jis išreiškia demokratišką žmonių valią ir laiko apinasriu pamovę tam tikrus įtekmingus klodus, kurie dėl žinomų politiškių ir istoriškių priežasčių naudojasi savo įtekme. Bet tam, kad parlamentas turėtų tokią žymę, jis turi būt pastatytas ant tikrai demokratiško pamato — ant visuotino, lygaus, tiesaus ir slaptos balsavimo tiesos.

(Toliaus bus).

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Serbija. Karaliui Petruvi važiuojant geležinkeliu, traukinys užėjo ant kelių vagonų ir gerai susimušė, bet nieko nesužeidė. Tvirtina, kad tuo būdu padarytas pasikėsymas ant karaliaus gyvybės.

Rusija. Peterbursė policija atidengė suokalbi, kurio tikslu buvo — nužudyti karės ministerį Rodigerį. Areštavo keletą kariuomeniškosios socialistų-rev. organizacijos narių.

Važiuojant geležinkeliu iš Peterhofo did. kunigaikščiui Mikalojaus Petruvi, caro dėdei, trūko bomba, jam tyčia užtaisyta, bet nieko nesužeidė.

Lodziuje (Lenk.) vėl darbininkų kraujas liejasi. Jiems streikuojant, kariškoji valdžia užpuolė ant beginklės minios ir paliko 30 lavonų, neskaitytą sužeistųjų. Daugybė areštuota. Mieste nusotojo gyvenimas, tik kazokai su dragunais užviešpatavo.

Ant Baltųjų jurių susitiko du karūnuotieji žmogėdžiai: Vokietijos kaizeris ir Maskolijos caras. Kalbasi apie žudymą valdinų.

Korejos karalius savo kariumenę panaikino reikalaujant japonams, kurie čia galutinai bando užviešpataut. Buvo didis mušis; i 40 sukilėlių korejiečių užmušta, apie 200 — sužeista.

Iš Amerikos darbininku gyvenimo.

Caro valdžia Chicagoy. Aną savaitę Chicagoy buvo tikrai kaip caro policijos ir juodašimčių darbas. Ant 14-tos gatvės policija padarė žydų muštynes. Taip atsitiko. Koks pirklys Lappin bevažiudams su savo vežimėliu įklampojo, kur tramvajų kompanija dirba naują kelią. Expreso vežėjas pareikalavo pasitraukt į šalį, o kada žydas negalėjo taip greit padaryt, tai ėmė ginčytis ir ant galo anas prišokęs rėžė jam kur neklūt. Policijantas atbėgo ir taip pat Lappinui rėžė į tarpakį, kad net akiniai sutiško.

5 Matėsis tą skriaudą tulas Goldsmith užprotestavo ir pasakė, kad pasirūpįs atimti nuo policijanto žvaigždę. Policijantas liepė jam nutilt. Jis nuėjo į savo jubilierinę sankrovą. Po valandos atėjo du poliemonai ir ėmė mušti jį. Jo pati su kudikiu ant rankų šoko jį gelbėt, nutvėrė už rankos policijantą, kuris ją mušdamas sugrūdo ant žemės. Goldsmitho motina, 60 metų senelė, buvo taip sumušta, kad per dvi valandas vos atgaivino... Ir taip darė keliuose namuose. Daugybė apmuštų ir sužeistų.

Po telegrafistų streikui. San Francisco ir Oaklando telegrafistams pralaimėjus streiką dabar da blogiau: geležinkelių kompanijos, juos atgal priėmusios į darbą, spaudžia da labiau, liepia dirbt po 13–15 val. per dieną.

DARBININKU JUDEJIMAS SVETUR.

Andėjų streikas Peterburge, Morozovo pabrūke, eina didyn; dabar streikuoja 40 tūkst. darbininkų. Morozovo audžiamosios dirbtuvės didžiausios visoj Rusijoje. Taigi čia sustreikavus, prasi-dėjo ir kitur streikai, ypač, socialdemokratams agituojant, su tikslu paremti peterburgiškius. Tas streikas vienok taip-gi turi ir politišką būdą, — ir prieš valdžią jis atsikreipia, nes ta eina išvien su pabrinkantais ir slopina streikus.

SANJUNGOS REIKALAI.

Delei LSS. sekretorystes.

Užėmęs vietą LSS. sekretoriaus-išdininko, iš karto mislijau, kad lengvai bus galima atlikti visoki LSS. reikalai, bet vėliaus pasirodė visai kitaip, negu aš mislijau.

Savo atsišaukime į LSS. drangus buvau prižadejęs užsiimti pašalininiu darbu ir vesti LSS. reikalus; vėliaus permačius visą dalykų stovį, pasirodė visai negalimu.

Matydamas širdingą darbavimąsi draugų ir tvirtą prisirišimą prie LSS., kurie apsiima atlikti šitą darbą visai už dyką arba nors už mažesnę užmokestį (žiur. N 21 «Kovos» IV rajono konferencija ir N 30 «K.» 14 kp. Baltimore, Md.), tai aš mielai užleidžiu vietą tokiam draugui, kuris padarys didelę naudą LSS., suėdys išdą, paaukuodamas savo darbą.

Taigi aš užkviečiu tokį draugą, kuris apsiims tą darbą nuveikti, tegul atsišaukia į Pildomąjį Komitetą arba į mane, o aš perduosiu Pild. K-tui, ir kaip greitai P. K-tas ar pats nuspręs, ar perleis nubalsuoti visiems LSS. nariams, taip greitai naujas kandidatas galės užimti vietą. Aš perduosiu viską į rankas naujo sekretoriaus taip gražiai, kaip man buvo perduota.

Su draugiška meile jums visiems ir socializmui.

LSS. Sekr. P. Dubickas.

Pakvietimas į LSDP. susivažiavimą.

LETUVOS Lietuvos Soc. Dem. Partijos atstovas drg. Grigaitis pri-siuntė gautą nuo minėtos partijos C. Komiteto pakvietimą, kuri čia talpiname, tik dėlėi konspiracijos, susivažiavimo vietą palie-

kame savo žinioje, paminėdami vien, kad susivaž. bus Austrijos valstybė.

« Draugams Amerikiečiams pakvietimas.

Rugpjūčio 1 (14) dieną prasidės mūsų susivažiavimas. Kviečiame ir Jus, draugai, dalyvauti jame. Jūsų atstovai turi pribūti ant to laiko.

Dėlei tų priežasčių anksčiau negalėjom draugams nusiųsti šito užkvietimo.

LSDP. CK. vardu

Rapolas.»

[Seka LSDP. CK. antspauda ir data: «V. 3(16).VII».]

Žemiaus talpinama dr-go atstovo paaiškinimas:

Liepos 19 dieną aš pirmą kartą apturėjau iš mūsų C.K.-to žinią apie būsimą LSDP. susivažiavimą. Bet tuomet jisai buvo da tik-tai užmanyta; nė vietos nė laiko nebuvo paskirta. C.K.-as manė, kad susivažiavimas ne taip greit galės įvykti. Vienok tulos aplinkybės privertė pasiskubinti. Mat, paskutiniu laiku pradėjo baisiai siausti reakcija Lietuvoje, ir juo tolyn, tuo aršyn. Skaudžiausi smūgiai krinta ant mūsų P-jos. Knyges, lapelius gauda raudon-siūliai ir atiminėja nuo žmonių; perijodiškus raštus konfiskuoja: «į mūsų laikraščių redakcijas», — rašo vienas draugas, — «policijantų kojos pačios paprato vaikščioti». Neišpasakytai sunku paliko darbuotis tokiose sąlygose.

Prie to prisidėjo da ir skaitlingi žmonių areštai; kalėjimuose atsidūrė daugelis veiklesniųjų draugų, nuo kurių žymiai priklausė mūsų darbo pasisekimas. Prisiėjo tad išlikusiems draugams kuo-ūmiausiu laiku susirinkti ir išnaujo tvarkinti savo eiles; reikėjo svarstyti organizacijos ir naujos taktikos klausimus, kaip geriaus galima atsispirti valdžios siutimui.

Be to, už kokio mėnesio prasidės ir trečiosios dūmos rinkimai. LSDP. turi nutarti, ar dalyvaus juose ar ne; ir jei dalyvaus, tai su kuom eis išvieu rinkimų kompanijoje.

Šitos priežastys labiausia taip netikėtai pagreitino susivažiavimo laiką. O da atsirado tulos kliūtys, kurios kelioms dienoms suvėlino užkietimą draugams amerikiečiams.

P. Grigaitis.

31.VII-70. Baltimore, Md.

Darban, draugės ir draugai!

Išsigimusi nuoga ant kūno ir silpna ant dvasės, pradinė mūsų organizacija, nors skurdžiai ir išlengvo bet darbščiai ir vienval — augo. Jos nariai — dauginos, organas — gerinos, dvasiškoji naktis — blindo ir žabangai — pečiais surėmus — vėjais dulkėjo. Bet po trečiajai Konvencijai, po išsiplianavimui naujos, sąmoningesnės ir vaisingesnės gyvatos, kaip liudna atmaina... Pasišventimas, energija, veiklumas — gyvenimo eliksiras, tarsi į žemę nugrimsta. Agitacija — silpsta, kuopos — krinka, pasitikėjimas — mažinasi, pirmžengystė — apsistoja, o laiko gabenami reikalai — auga kas diena!... Ir kas jautriausia: jau žinomą yra, kad tuli mūsų, ypač redaktorių, pradeda skaudžiai kęsti ant sveikatos, o piniginė — džiūsta iš bado...

Iki šiol, lyg kad nebįstengdami po Konvencijai atsipeikėti, mes tik tūnojom ir dejavom. Bet dabar... Sujuskime, Draugės ir Draugai! Juk jau «skola» su mumis! Ir ateitis — pagal nerangumą — tamsi kaip grabas... Vienok ydos da gajos, nyka — kaip musė. Pasigėlbėjimas — lengvas. Tik panorėkim.

Agitacijai, teisybė, vasara ant kelio; bet spanstuvę spustelėjus — tikrai sužvangėtų. O mamonas — ko negali? Suprantama: pradžia reikalauti trijų-keturių šimtų dolerių, bet... bus ant ko

reikalauti, rasis ir nuo ko gauti! Tai nēr nē abejonēs. Darban! to dēl.

Kad spaustuvė dabartinėse sąlygose ant ilgiau liktis negali — kam nežinoma? Pozicija, mat — alpinanti, kambariai — angštūs, o renda — \$25 kas piktas mėnesis! Bet kraustyti iš vienu kitur Philadelphiaj, nevertėtų. Viena dėl to, kad tai apvienėjusi — nelemta apielinkė, o antra: tikrinama, kad tuli mūsų sandarbininkai — gal nē neišvengiamų priežasčių dėlei — tankiai reikalauja prigėlbėjimo, kuomet vietinė kuopa patalkavimu užsiimti nenori ar negali, o kaimynus — tolis sulaiko.

Brooklyn'as, kaip jau užmanyta ir užgirta tapo — mūsų spauštuvės stovenei, ištikro — atsakančiu būtu. Mat jis tai New York'o priemiestis, o New York — šalies širdis. Tą didmiestį kaipo valstijų kapitalo, pramonės ir vaisbos centrą, apsuka daugybė didesnių ir mažesnių skaitlingai lietuvių apgyventų miestų, juosegi — daug mūsų kuopų ir vieni iš sąmoningesnių bei veiklesnių narių. O kad ypatinga komunikacija organizacijos labo dėlei tarp jų ir spaustuvės tankiai neišvengiama, — ar tat neaiškūs pagabumas? ir pigūs užsiėmimų atlikimas? ir spėsenis pertai «Sajungos» ūgis?

2). Tarp brooklyniekių ir aplinkinių vienuolių spaudinių reikalų — apstybė, bet visiems žinomos spaustuvės — nėra. O kad socialistams beveik visur sanjaučiama, — ar gi ne skambus — pagitavus — uždarnis? ir ne daug žadantis susipažinimas?

3). Prireikiant spaustuvei talkos, čianykštieji socialistams spēkų netrūktų; persikraustymui gi, apie \$40 jau suaukauta, tai sužadėta. O kad randa — kaip teiravimuisi išrinkta komisija liudyja — prieinama ir žygnės tiesos išgauti nesunku, — ar da ilgai Philadelphiaj begybsime? Suipraskim, Draugės ir Draugai — susipraskim...

O gal kur kitur būtu da geriau, negu Brooklyn'e? Kalbėkit, Draugai. Juk juom daugiau gabumų, tuom geistinesnė pasekmė; juo didesnė pasekmė, tuom saldėsnis darbas; o juo pritraukesnis darbas, tuom daugiau darbininkų ir įtekmingesnis jų triusas. O laimė socialistams — kas, jei ne duobė senam-dabartiniam parazitizmui? Todėl susižinokime — Draugės ir Draugai, ir protaukime drauge.

* * *

Draugas Bernotas rodo nurodinėja, kad užmanyta spaustuvės didinimas, o ypač Brooklyn'an kraustymasis ne tik ką negeistinu, bet tiesiog — pragaištingu būtu. Ir aiškina kaip «business» mums netinkas... Bet kur yra kudikis, kurs nežinotų, kad kol valstiečiai rėda didžiuojasi, vienam dėl visų žudytis yra veltu? ir kad gyventi negriaunant laimė kito dėl savo naudos jei bent tik tada tegalėsime, kada pikto šaknį išrausim — dvasiškąją minių naktį išblavysim? ir kad tai atsiekiama tik — apšvieta? o ji — kaštuoja! Ar negeriau todėl pelnyti kiek tik galima ir pinigus — revoliucijai apversti? Ir tai ne nuodėmė — tik pareiga! Nemaloni, teisybė, bet... mes gyvename — dabar!...

Kas link jo pranašaujamo «susitrukdyto»-gi, tai toks nerangumas jei bent tik Philadelphiaj tegalimas; o Brooklyn'e, jei «Kova» subatoj atvažiuotų, panedėlyj darbas eitų lyg kad nieko tikėsi nebūtų! Ir jaučiam ką sakom! Ir užmėtinėjimai todėl, tiktai — vėjas. Baisaus — nieko.

Todėl darban! — Draugės ir Draugai. Ir — pirmyn!

* * *

Užmanymas spaustuvę perkraustyti ir padidinti — jau paremtas; per tai — iniciatyva. Malonėkite todėl apie pagabumas kitur — pranešti ūmai, nes tai reikalinga išleidimo referendumo ir rimto sprendimo dėlei.

Jūsų dėl Revoliucijos,

19-toji LSS. kuopa Brooklyn'e ir

J. Perkūnas.

Redaktorius pastaba: — Leisti per visuotinąjį referendum dabar pervėlu: šio rugpiūčio mėnesio pabaigoj turime išskraustyti iš po N 1418 So. 2-nd Str.

Be to ištariu Brooklyno draugams ačių už Sąjausmą, bet... «karvedžių, o ypač redaktorius» sveikata sąjungai neturi rūpėti, ir rašinėjimas apie tokius menkniekius, ko aš visai neprašiau, man visai nepageidaujamas ir toliaus jiems turbūt nebus vietos «Kovoj». Kiekvienam mieste yra ir «smirdančių», ir žmoniškesnių vietų.

Dėlei «Kovos» perkėlimo ir finansų.

Kovos N 26 ir 27 perskaičiau brooklyniečių užmanymą ir drg Bernoto straipsnį «Dėlei brooklyniečių pasikalbėjimo» Geras užmanymas, labai geras, kad finansišką stovį sąjungos ir «Kovos» pagerinti. Geras nurodymas kad Brooklyne dirva yra platesnė «Kovai» pinigiskai pagerinti. O da ir sveikesnis oras darbininkams. Tai labai gerai, jau artinasi rojus ant žemės lietuvių socialistų Sąjungai, ir nelabai toli, — tik New Yorko valstijoj! O kas Pensylvanijai pasiliekti? Bet klausimas, ar ten teip bus linksma ir smagu, kaip draugai brooklyniečiai praneša? Manding visgi nebus toki saldūs vaisiai mūsų «Sąjungai». Kiek aš žinau Brooklyną, tai nė kiek darbininko buvis nėra geresnis, kaip Philadelphijoj; nors Philadelphijoj neteko gyventi, bet su draugais tankiai teko susieiti ir pasikalbėti apie darbininkų buvį, tai nė kiek nėra skirtumo tarp išnaudojimo darbininkiškos klesos.

Antra, man nepatinka brooklyniečių nurodymas, kad «Kovą» kilnojant, turėtų neišėiti vienas num. pagal jų nurodymą. Bet gal neišėiti 2-3. Tada vieton pakėlimo jau mes puolam žemyn.

Atsiminkit, draugai, kad šiandien prigulintis narys prie LSS. laukia ketvergo kaip išauštant naujai aušrai. O sergėk viešpatie, nesulaukė, tai koks neramumas? Klausinėja vienas kito, kodėl «Kova» neparėjo. Vieną savaitę «Kovai» neišėinant — žingsnis sulaikytas nuo progreso. O jeigu neišėitų per visą mėnesį, aš pats daug kantrybės nustočia.

Brooklyniečių geras užmanymas, pasistengti apjieškoti švaresnį kambarį ir su tyresniu oru. Labai tas geistina kiekvienam darbininkui. Bet ką aš darysiu, kad aš jo neturiu? O bet kovoj už jį. Ne tik sau, bet ir visiems savo draugams darbininkams. Ir nenustosi kovojęs, kad ir man būtų geriau, sveikiau ir čysta. Vienok da matau kankinant savo brolius, savo draugus begėdiškai iš tų geros širdies, ką minkštuos krėsluos sėdi, šilkais išsiutuos, ir pukuose guli, o mūsų varguolių krauju minta. Tai man ten nelinksma, tik ten linksma, kur varguolis badu dvesia (Neteisybė! Red.) iš mylistos šilkinų širdžių. Tokių net tarp mūsų tautiečių randasi, ką Shulkylle paviete su suodinom rankom šeria vadovą į geresnę ateitę, ir trusia, kaip sujieškoti geresnę vietą su tyru oru, tai ir vadovas kartu su oru išėjo į tyrus! Draugai brooklyniečiai nurodote, kad draugui J.Širvydui gyvenant buvo lengviau sąjungai užlaikyti namas, kada tas suvargęs žmogelis, dirbdamas mums iš širdies, ir da iš savo menkos užmokesties grąžino dalį pinigų «sąjungos» išdui. Tada niekas nė

žodelį neišsitarė, kad vargas ir skurdas gyventi tokiam menkam namelyj. O jau šiandien vien tik darbininkam perankštu ir netinkama, reikia kelti į Brooklyną, kur tyras oras. Tyras, bet ne visiems, o ypatingai LSS. gali būti da švankesnis Brooklyne, nekaip Philadelphijoj. Norint tyro oro ir pigesnės vietos, tai būtų tinkamiausia Minersville, Pa. Bet aš tą neminiu ir nenoriu, kad Sąjungos spaustuvę kilnotų iš vietos į vietą, bet gali būti gera vieta, kur «Kova» užgimė — Philadelphia, tegul ten ir gyvuoja. Draugai ir draugės sąjungiečiai! Mums nereikia ponų su papuoštais kambarėliais, nes mūsų visa sąjunga susideda iš skurdžių proletarijų. Taigi ir mūsų draugai, kurie mums sunkiau dirba ir pašvenčia savo visas spēkas, negeis teip dideliai poniško gyvenimo. Nes tas mūsų sąjungai net atžagareiviška...

Kaslink finansiško stovio išdo ir jo pakėlimo garsinant biznierių (vertelgas), tai tas man išrodo labai priešingai, kad mes kovodami prieš didžturčių luomą, ir savo organe garsinsim jų biznius dėl išnaudojimo savo draugų. Juk gana gerai žinom, kad daugiausia toki garsinasi, kurie iš darbininko skriaudos pralobsta. Taigi mums «Kovoj» netik nepritikty juos girti bet da kaip galint prasergėt ir užkirst kelius, kaip galint aiškinant plačiau per «Kovą». Man teip išrodo. Kad jau mes darbininkai negalime užlaikyti savo organą, kuris mum neša šviesą, tai tie, kurie tikisi nuo mūsų geresnio užsilaikymo ir sutaupinimo didesnių turtų, tikrai neprisidės. Ir mums nelieka kito kelio gelbėti «sąjungą» nuo finansiško puolimo, kaip griebtis už darbo ir patiem šelpti kiek galint, nesitikint nuo biznierių, teip kaip nuo dievo pagalbos.

Nežinau, ar nebus pervėlu šitas mano nurodymas, bet matydamas keblų reikalą kilnojimo «K-s», pritariu, drg. Bernoto paaiškinimams. Įsiskverbusias klaidas dėl puolimo išdo, padarytas III susivažiavimo, pataisys tik IV susivažiavimas, tik neskubinkim kiekviena kuopa atskiriai naujas formas įvesti ir greit įvykdyti. Nes pergreitai veikiant greit ir klaidą įsiskverbia.

Su socialrevoliucijoniškais linkėjimais gerovės visiems draugams ir draugėms.

J. Ramanauskas.

Redaktorius atsiliepiamas. Užvardindamas drg. Ramanaucko straipsnį maniau, kad jam geriau tiktų vardas: «Dėlei blogo oro» ir tt., kadangi daugiausia apie tą «blogąjį orą» rašoma. Ir kas iš to? Kokia nauda sąjungai? Apie «Kovos» perkėlimą rašė «naujatvarkiai» (dabar tarp mūsų yra naujatvarkiai ir senatvarkiai, kaip tarp Rusijos socialdemokratų «bolševiki» ir «menševiki») ir tarp kitų priežasčių paminėjo ir tą menkesnės vertės priežastį, kad čia, kur dabar yra «K.» redakcija, blogas oras. Nors šitas pranešimas man nepatiko, nes jis lytėjosi mane, bet kaip žinoma neturiu tiesos netalpint. Ir tuojaus draugas Bernotas man nurodė, kad jeigu aš esu «poliško gimimo», tai ko tveriuosi už «smirdančio darbo», o jau drg. Ramanauckas pasigyrė, kad jam «linksma» ten, kur darbininkas «badu dvesia», taigi, suprantama, ir ten, kur nuo blogo oro pasvaigsta... Nedyvai, kad darbdaviai yra

toki beširdžiai, bet dyvai iš draugo Bernoto, kuris pats budamas tokiu jau kaip aš Sąjungos darbininku vien džiaugiasi iš «blogo oro», kuriame aš pirmą mėnesį turėjau dirbti. Neatsišaukiu į jų, draugai, širdis ar protus, bet sakau stačiai, kad ten absoliutiškai negalima buvo dirbti karščiams esant. Bet dabar dirbu kitam kambaryj, ir jų, draugai, neturėsit ko linksmintis...

Draugai apgailestauja «senosios tvarkos» ir bara «naująją tvarką». Aš esu «naujosios tvarkos» paskirtas darbininkas su «nauja» (t.y. didesne) alga, todėl aš jau «ponelis»! Tečiau drg. Bernotas, pats per prievartą pakėlęs sau algą, kuri tik aštuoniais dol. per mėnesį mažesnė už manąją, mažiausiai turi tiesos niekinti «naująją tvarką» ir geisti «blogojo oro». O tokių draugų Philadelphijoje kaskart daugiau randasi, ką nori atgaivinti senąją tvarką su blogu oru; jau ir kituos miestuos ta «idėja» platinasi. Ir jei tos «idėjos» atbalsiai da toliau teip eis kaip dabar ėjo į «Kovą», jeigu nieko rimto nebus paduodama Sąjungos naudai, tai aš – arba juos mesiu į gurbą, arba jei tas nesuomones privers talpinti «Kovoje», užleisiu vietą senajai tvarkai, su senuoju redaktorium ir su visoms senoms algoms.

Draugai! Jei kas jums nepatinka, tad paduokit tuojau referendumui, o ne veskit bobiškų šnekų apie kokius ten «ponelius» ir «blogus orus».

J. Baltrušaitis.

Neišrinko!

Valdėlis iš rinkimų į antrąją Dūmą.

Į vakarą pas Badkenčių kleboną susirinko daugybė svečių; suvažioavo beveik visi Badkenčių parapijos dvarponiai arba, kaip juos čia vadina bajorai ir keli kunigai iš apylinkės parapijų; susirinko jie čia ne į paprastą puotą, kurios pas Badkenčių kleboną, tiesa, neretai atsitikdavo; ne vienu tik tikslu išgerti seno saldaus vyno ir lig gerų gaidžių pasėdėti už žaliojo staliuko. Ne! Šios dienos susirinkimas visiškai skiriasi nuo kitų, nes šiandien negirdėti tankių ir balsingų juokavimų, pasakojimo anekdotų, kaip tai visados budavo, bet pas visus buvo pastebiamas nerimavimas ir koks neužsiganėdinimas; iš kiekvieno veido galima buvo išskaityti didelį klausimo ženklą. Net Dievo numylėtasis ant dušios ir kuno klebonas ne toks linksmas, kaip budavo paprastai sulaukęs ne bet kokių svečių, bet žmonių švelniosios veislės. Už tat kalboms ir ginčams apie politiką nebuvo ir galo. Apie ką-gi daugiau ir kalbėti, jei ne apie politiką tokioj svarbioj dienoj, kada susirinko sutikti rinkėjo atstovų į Dūmą iš gubernijos rinkimų, iš kur šį vakarą jis grįžta su svarbia naujiena. Kiekvienas stengiasi atspėti, kokią žinią parveš rinkėjas: ar pasisekė bajorams susivienyti

Referendum'o delei.

III susivažiavimo LSS. nutarimų referendumas daug prasčiau pavyko, negu galima buvo tikėtis. Priežastis nepasisekimo – iš dalies kalta visuomenė, kad nėra da apsipazinus su tvarka referendumo, bet podraug priguli truputis kaltės ir Sąjungos sekretoriui. 1) Prieš leidimą per referendum, vertėjo paaiškinti kuopoms, koks yra balsavimo budas referendum, ir kokios tvarkos laikytis reikia. 2) Vietoj išsiuntinti kuopoms visą protokolą balsavimui, parankiaus būtų buvę ištraukti iš protokolo nutarimus, tik «nutarimus» ir išsiuntinti kuopoms leisti per referendum, pridėdant tam tikrą pasargą, kad: «tik perleisti per balsavimą viršų pažymėtus įnešimus, kiek balsų «už» ir kiek – «prieš», teipgi – galima tik pataisyti viršų perstatytus įnešimus, bet negalima (? Red.) į vietą tų statyti naujus įnešimus». Tam panašus sutaisymas tvarkos, neabejoju, kad daug but pagelbėjęs. Pagalios kad ir šitokį (betvarkį) referendum balsavimą maž daug geriaus galima buvo sutvarkinti. Kurios kuopos «vienbalsiai» balsavo, arba kurios «didžiama» balsavo, tokius kuopų balsavimus vertėjo nuo kuopos po vieną balsą rokuoti į tą pusę kur didžiama balsų persvėrė su paaiškinimu kodėl teip – kodėl tik «vieną» balsą terokavo. Tokiu budu didžiama kuopų būtų apsipazinę su referendumo balsavimu ant kito karto. Kur buvo nauji sumanyti įnešimai į vietą pastatytų referen-

su chlopais ir pravesti į atstovus «švelniosios veislės» žmones, ar chlopai vėl kaip pernai susivieniję su netikėliais žydais sugadino visą bajorų-dvarponių gešeftą? Juo toliaus laukia, tuo labiau ima nekantrauti kiekvienas iš susirinkusiųjų; pats klebonas, nors ir nejausmingas iš prigimimo, pradėjo nerimauti ir jau trečią sykį pažiūrėjęs į laikrodį pratarė:

— Ištikrųjų ponas Rimskis užtruko, jau dešimta valanda... Laikas būtų eiti prie vakarienės... Kaip gerbiamieji svečiai manot?

— Poczekamy, panowie, poczekamy!... – keletas balsų nuramino kleboną. Praslinko valandėlė laiko ir svečių ausis pasiekė varpelio skambėjimas, visiems dinkterėjo mintis, kad laukiamas gerbiamasis Rimskis skubina su nežinoma naujiena. Varpelio balsas skambėjo vis aiškyn ir aiškyn. Visi svečiai saliuone nutilo, nustojo net kvėpavę, ir klausėsi. Šit šunias be pasigailėjimo ir godonės pradėjo begalo loti.

— Tai jis! – tarė klebonas ir išbėgo į priemiesį pasitiktų. Svečiai da su didesniu nekantrumu laukia, kad greičiau išgirstų tą teip laukiamą naujieną. Girdėti prisiartinančio p. Rimskio ir klebono žinksniai. Jegamastis beperstojimo vis šaukė: «Czy to może być, czy to może być!» Visi puola sveikinti pono Rimskio su užklausimu: — «Kokios naujienos, kaip pasibaigė rinkimai?» Ponas rinkėjas visas užkaitęs iš apmaudos ir nenorėdamas daug šnekėti, kad «chamai» bajorus apgalėjo, tik putė usą vos pratardamas: — «zle, panowie, zle!...»

dumui vertėjo visus iš referendumo išimti ir sutaisius pagarsinti kitoj vietoj kaipo iniciatyvą; tokiu budu kuopos butų turėję progą suprasti, kur reikia balsuoti, o kur naujus sumanymus įnešti.

Ką mēs šiandien nuveikiam neveizint kad ir klaidas padarydami, yra svarbu, bet kad veikiame kartu galėtume išmokyti ir pažinti savo klaidas, tas butų da svarbiau, nes kada išmoksime pažinti jas, tada išmoksime ir išvengti jų, o darbas be klaidų daug našesnis.

J. S. Pruselaitis.

Hartford, Conn. 49 kp. LSS. susirinkime liepos 21 d. likosi nutarta atsišaukti į visas kuopas ir draugus, kad šelpti mūsų organą «Kovą» visokiuos atsitikimuos, t.y. per prakalbas, balius ir tt. Dabar daugiausia matyt, kad visą uždarbį paskiria revoliucijai, o patįs savę užmiršta, ale reikia visados mazgot abi rankas, kad abi butų baltos. Kaip aukauja, ar tai prakalbose, ar teip kokiām susirinkime, tai tas aukas reikėtų pusiau padalint. Kaip matyt kai-kuriuos miesteliuos surenka net \$ 20.00, tai kad nors ketvirtą dalį paskirtų «Kovos» fondan, o ne visus revoliucijai. Galit suprasti, brangūs draugai, kad neturi beveik visai jokios literaturos mūsų Sajunga, o teipgi mūsų išde nedaugel yra. Tai prašome visų draugų, kad palaikytumėt už gerą, o matysim kaip mūsų literatura ir mūsų sąjungos išdas bus galingas.

Varde kuopos, sekr. *J. Tamuliuinas.*

Korespondencijos.

New Britain, Conn. Birželio 23 d. atsibuvo prakalbos, parengtos 5-tos LSS. kuopos. Pirmas kalbėjo Antonov, rusų SDDP. narys; nurodė visą bėgį revoliucijos Rosijoje. M. Prapuoleniutė deklemavojo eiles «Broliai, varginti per ilgus metus». Antras kalbėjo F. Bagočius apie socializmą ir kapitalistus, kurie engia darbininkus. Toliaus privedė revoliuciją Rosijoje ir Lietuvoje ir užprašė publiką aukauti. Aukų tapo surinkta 18.35; paskirtos pusiau revoliucijai SDP. ir Literaturos fondan. E. Malinauskienė deklemavo «Vai, čiu-čia liulia». Trečias kalbėjo Gnieznas, jaunas vaikinys neseniai pribuvęs iš Lietuvos. – Publikos buvo nedaug – 150 ypatų, ale visi ramiai užsilaikė ir klausėsi su atyda tokių žingeidžių kalbų; matyt buvo kad visiem patiko.

K. Senkus

Springfield, Ill. 29 kuopa LSS. 14 d. liepos turėjo pikinką. Pelno atliko 24.06, kurį draugai per mėnesinį susirinkimą paskirstė šiaip: 15.00 «Kovos» fondan, 2.00 literaturos fondan, 1.00 nupirkimui lapelių «Kur darbininko laimė», 5.00 revoliucijai ir kankiniams per pusę, o 1.06 liko kuopos išde. Butų pasidarę pelno mažum daugiaus, bet tą dieną oras buvo nepaprastas, vėsus ir pradėjo lyti. Reikia

kitės, kuric dušią ir kuną jų gano... O tuo tarpu vienas chlopas, matyt, patsai tas bedievis-socijalistas, suriko: «Ačiu, poneliai, jau ligi šiol teip gerai mus iš abiejų pusių ganet, kad mus nuganą, patįs lyg veršiai atsiganėt!...

— Mēs patįs kalti! – sušuko vienas iš tarpo: – Mums reikėjo per kokius du mėnesiu pradėti malonėties prie jų, žinote juk koksai chlopo gatunkas: su juo reik gražiai ir iš lengvo.

— To unaras neleidžia! – atrėžė kitas.

— Turiu tam-tai priminti, kalbėjo trečias, jog viskas buvo išmėginta, kad tik butumėm išrinkti; patiems ponams labai gerai žinoma, jog po visus miestus ir miestelius įtaisėm rinkimo komitetus, užprašėm kunigų, kad per pamokslus prikalbinėtų žmones vienyti su mumis, ant galo mėginome ir papirkinėti, bet ir tai nieko neišėjo, chlopai stačiai atsiskė mus rinkti.

— O to panie, bydlo, atsprasant! – rusčiai prašneko vienas iš svečių: – Jau jie nebeatmena kad nuo Patrimpo ir Perkuno juos atitraukėm ir įkvėpėm šviesą apie vienatinį Dievą, iš miškų ir laužų išgabenom ir suteikėm jiems tvirtą rėdą, o vietoj padėkavoti už tą, jie mus nuo savęs stumi.

— Domine, non digni sumus... – tarė dievobaimingu balsu klebonas.

Titnagas.

— Kad juos velniai!...

— Chamai!...

— Chlopai!...

Stengdamies vienas kitą parviršyti dailiais žodeliais, šaukia svečiai. O klebonas, lyg negalėdamas suprasti, kaip išėjo ir nenorėdamas atsilikti nuo kitų, kartojo:

— Czy to może być, czy to może być!... Dievas negalėjo to leisti... a matot, sakiau kad reikėjo mišias užpirkti!

— Ne mišias, pons klebone, bet chamų daugiau reikėjo papirkti, – atsiliepė viens iš bajorpalaikių.

— Mėginome, pone, mėginom, bet iš to nieko neišėjo, – tarė rinkikas: – Teip, pone; galima tik saldžiai sapnuoti apie tuos laikus, kada su dušia ir su kunu mums chlopai prigulėjo, o dabar, psiakrew, pajuto savo pajėgas, nei artyn nebeprišleidžia... Paklauskite, meldžiamieji, kaip buvo. Per dieną prieš rinkimą nuo pat ryto, aš, p. Psiackis, Rizidzskis ir keli kunigai, patyrę, kur susirinko chlopų rinkėjai, nuėjom pas anuos tartis. Bet tik praveriam duris, kaip tie chlopai sušuko: «Nereikia mums ponų, išeikite! Pirma mēs vieni, girdi, norime tarp savęs pasišnekėti!» Ar tai ne kiauylstė iš jų pusės, panowie?... Kaip jie išdrįso panašiai su mumis pasielgti?! Turėjom, žinoma, išeiti, o ant rytojaus vėl nuėjome. Ir ką, atspėkit ponai, mēs ten radome?... Pilna žydų, Kristaus pardavikų, išvien maišosi su chlopais. Kunigas Pigas mėgino prabilti į juos, – kad kaip tai galima šnekėtis su žydais, ne krikščionimis, sako, su kunigais ir ponais derė-

paminėti visu-svarbiausią dalyką: nebuvo jokių svaiginančių gėrimų, kuriais paprastai per lietuvių piknikus ir balius apnuođina protą žmonių ir nekartą iš to buna baisus atsitikimai. Ačiu draugų susipratimui, balsų diduma likosi tai pralinta iš socialistų pikniko.

Springfieldo Žioplųs.

Cleveland, Ohio. Mūsų miestas gana didelis; labai suruķęs. Žmonių yra visokių tautų; daugiausia ungarai (slovakai. R.) ir lenkai. Yra ir mūsų lietuvių apie 3000. Bet apie juos mažai kas žino, užtai, kad daugiausia tamsybėje gyvena; mažai yra skaitančių laikraščius bei knygeles; mažai yra prigulinių prie kokios lietuviškos organizacijos. LSS. 3-čia kp. turi vos apie 20 sąnarių; SLA. 14-ta kp. turi apie 100. Darbininkai lietuviai dirba per dieną už 1.50, ar 1.65; vos du mašinistai yra ir apie keletas mažesnių mekaniķų, o šiaip visi sunkiausius darbus atlieka už mažą užmokestį. O savo buvimo pagerinimo nereikalauja, ir nesirašo prie mūsų Liet. Soc. Sąjungos, kuri veda prie pagerinimo jų gyvenimo.

J.S.Karvelis.

Chicago, Ill. Liepos 3 d. vakare, 22 kp. LSS. turėjo savo viešą susirinkimą su prakalbomis, bažnytinę «Aušros Vartų» parapijos salėje. Ačiu tos parapijos klebonui K.Ambrozaičiui, kuris salę bažnytinę prakalboms davė už dyką, ir per du nedėdienius iš sakyklos užsakė prakalbas LSS., kur bus geras kalbėtojas iš Lietuvos, atstovas LSDP. Grigaitis. Pribuvus drg. Grigaičiui prakalbas atidarė drg. J.Jančevskis. Tuojaus pratarė į susirinkusius vietinės bažnyčios klebonas K.Ambrozaitis ir paaiškino, kad atstovas LSDP. P.Grigaitis nėra koks blėdingas žmogus, bet jis yra apsišvietęs, mokintas

Juodašimčių giesmė.

Negeidžiame mokslo šviesos!
Netrokštame jo spindulių!
Męs norime miego, tamsos;
Nekenčiame proto žmonių!
Kad Dievo apveizda norės,
Sukrausime turtus didžius,
Ir žmonės daug žemės turės,
Beturčiai iš bado nedžius!
Švenčiausia panelė užtars,
Ištrauks iš nelaimių, vargų,
Ir dangiškas mylistas bers,
Tik siųskim jai glėbius maldų!
Rožančių su baime kalbėk,
Su vario kryžiu rankoje;
Sukniubęs, apsnūdęs bumbėk, —
Gražiausia malda tamsoje!
Rublius ant mišių nugabenk!
Kaip duonos nebus, pasninkauk,
Ir dangiškus vartus klebenk,
Ir dievo malonių vis lauk!

10 lietuvis, tikras kariautojas už laisvę mūsų brangios tėvynės Lietuvos, ir esąs pasiūstas nuo Lietuvos vargdienių žmonių mums paaiškinti, kokias bėdas ir vargus kenčia nuo caro Mikės ir nuo jo tarnų. Toliaus kalbėjo drg. Grigaitis apie žvėrišką kankinimą ir nežmonišką skriaudimą visos Rosijos žmonijos, ir apie mūsų tėvynę Lietuvą ir apie kitų tautų biednų žmonių padėjimą. Ragino dėt aukas revoliucijos reikalams. Kun. Ambrozaitis vėla kalbėjo ir teipgi ragino aukauti, nes kovotojams reikia ant ginklų. Sukolektuota 45.32. Vėliaus Bagdžiunas pridėjo da 1 dol.

S.Šimas.

Georgetown, Wash. Liepos 4 d. DLK. Gedimino draugystė parengė čia lietuvišką pikniką; gal pirmutinį Washingtono valstybėje. Svečių susirinko iki šimtui, — tokio skaitingo lietuvių susirinkimo da čia niekad nebuvo Užsilaiķė kuo-puikčiausiai. Tvarka buvo visame ir tik vėlus laikas nakties išskirstė susirinkusius. Gaila, kad męs neturėjome dainininkų nei deklematorių; parinkome kalbėtojus iš savo tarpo. Kalbėjo P.Kietis, bet kad jo kalba buvo panašesnė į socializmo lekciją, negu į paprastas prakalbas, tai įtekmės neturėjo. J.Martinkaitis kalbėjo reikaluose SLA. Vėliaus A. Kalvaitis taip sakyti vadovas čia gyvenančių lietuvių, karštais žodžiais nupiešė paveikslą kankinimų Lietuvoje, šaukdamas vardu revoliucionierių pagelbos nuo čia gyvenančių lietuvių. Surinkta reikalams revoliucijos LSD. Partijai 31.10 (pasiūsta į «Lietuvos» Red.).

Lietuvis iš Washingtono valstybės.

Hoboken, N.J. Jersey City ir Hobokeno lietuviai darbuojasi išvien; žiemos laiku susitvėrė dainininkų kaopa var-

Kas rytas «adynas» giedok,
«Karunką» pumpėk vakarais,
Ir galvą užklojęs miegok,
Apsvaigintas Dievo sapnais!
Pameskime arę laukus!
«Kad Dievas padės — užderės».
Ir piasime puikius javus;
Grūdai, kad ir džius, nebyrės!
Išmuškime žydus visus,
Iš miestų išvykim gudus,
Į Sibirą grūskim basus,
Tegriausia ten šaltus ledus!
Žudykim bedievius visur,
Iškarkime «cicilikus», —
Nekęskim! Tebėga svetur!
Jie veda iš kelio vaikus!...
Negeidžiame mokslo, šviesos!
Netrokštame jo spindulių!
Męs turime valdžią tiesos!
Mus Dievas apgįs nuo žmonių.

Jovaras.

du «Ruta», susirašė apie 14 vyrų ir 13 merginų; J. Neimontas apsiėmė mokint. Bebaigiant mokintis, pirmutines 2 daineles, merginos susipyko už motinas; tokiu budu josios pasidalino į dvi puses: vienos ėjo dainuoti, kitos – ne. Pritrukus balsų, nutarėm vyrų chorą mokintis. Bet ir tas nepasisekė; likę vieni vyrai pradėjo nerimaut; ir pradėjo neateiti; vėliaus J. Neimontas atsisakė mokinti ir «Ruta» žuvo. Mūsų LSS. 59 kuopai butų labai reikalingos merginos, nes da nė vienos nėra; iš nežinomos priežasties nenor priklausyt prie mūsų darbininkiškos partijos, nors ir jos yra darbininkės. Eina gandas, kad kitos norėjo prigulėti prie socialistų, bet jų burdingbošiai ketinę išvaryt nuo savęs. Toki žmonelės ne kas kitas, kaip vieni iš juodašimčių, išgamos lietuviški; anie niekur nenori prigulėti, tik prie «pantės» raugalo, ir prie gedingų pasikalbėjimų. Neklausykit merginos tų mulkių, atekit į mūsų susirinkimus, stokit į eiles savo brolių darbininkų, kovojančių prieš skriaudas.

S. J.

IŠ ŠKOTIJOS. — Lietuviai čia visur tamsūs, o labiausia Newton-Grange, kurį daugiau vadina Jubateliu. Ten lietuvių yra į 500, bet susipratusių tik keletas. Atkeliavęs čia, pradėti dalinti laikraščius, tai mane praminė «šliuptarniu». Radęs «Skarde», kad čia yra besidarbuojančių agitatorių, parsikviečiau iš Mossendo K. Kundrotą ir padarėm susirinkimą. Susirinko į 20 ypatų. Drg. K. K. kalbėjo apie įvairius reikalus ir nurodė, kad reikia vienytis prie lietuvių socialdemokratų organizacijos. Kai kurie ėmė daryt netvarką; paprašius nutilt, jie išėjo ir, dagirdęs tai juodašimčių agitatorius J. A., tuojaus ėmė kalbint savo draugus prie «darbo»: susirinkę pradėjo riaušes daryt, bet šeimyninkui paliepus turėjo išeit laukan.

Po to susitvėrė kuopelė LSDP. Organizacijos D. Brit. ir nutarėm imti laikraščius: «Skardą», «Kovą» ir «Vienybę».

Toliaus juodašimčiai pradėjo labiaus kurstyt ant socialistų. Rašinėjo laiškus tam draugui, pas kurį buvo susirinkimas, žadėdami mus «iškart», ir ant gatvių susitarę mus lodavo kaip šunias... Taip tai elgiasi katalikai.

J. S.

IŠ RUSIJOS. Malkovo, Mohilevo gub. (Nuo «Kovo» korespondento). — Linksmu darosi skaitant laikraštį, kada matai kaip visuose kraštuose ir viešpatystėse, kaip antai Lietuvoje, Vokietijoje, Anglijoje, o ypač Amerikoje tveriasi kuopos, kimba lietuviai darbininkai prie to švento darbo; matyti, kad socializmas jau plačiai auga tarpe mūsų brolių ir neužilgo nebebus nė vieno kampelio, kur nebutų socialistų kuopelės.

Kaip nesmagu gi darosi atsižvelgus į mūsų kampelį, lietuvių apgyventą. Aplinkiniai rusai čion sparčiai darbuojasi platindami socializmo mokslą, bet ne lietuviai. Jie da miega! Rodos ir čionai susitvėrė iš 46 sąnarių kuopelė, bet kas iš to? Štai praėjo pusė metų, o vaisių iš tos kuopelės ne-

matyti. Viskas miega amžinu miegu. Į paskirtus susirinkimus žmonių susirenka neperdaug, nes jie da nesupranta gerai naudingumo mokslo. Kuopelė gi mūsų smailinasi, nes nėra tokių gerų vadovų, kurie galėtų palaikyti kuopoje taktišką tvarką, Vienas žmogus negali viską padaryti, persunku, o į pagelbą mažai kas prieina. Per tai ir mūsų kuopelė slysta iš vėžių, nurodo, buk geriaus prigulėti pavieniais, negu į kuopą. Laikui bėgant gal toji kuopa atsigaijys, arba iš naujo susitvers. Bet jau ir dabar laikas butų tai padaryti!

KĄ RAŠO LIETUVIŲ LAIKRAŠČIAI?

Išėjus «Žarijos» pirmam num., tas «darbinų, bežemių ir mažžemių» laikraštis turėjo nustoti ėjęs dėl valdžios persekiojimo, arba kaip paprastai redakcijos praneša savo skaitytojams: «dėlei tų ne nuo mūsų priderančių priežasčių... Dabar, po kelių savaičių pertraukos, išėjo N 2, kame redakcija praneša, kad jau tos «ne... priderančios priežastys» arba kliūtys prašalintos... ir laikraštis eisias reguliariškai. Atsilygindama «Ž.» redakcija skaitytojams, siūčia dvi knygutes: «Prancūzų revoliucija» ir «Socialistai ir masonai».

* * *

«Vilniaus Žinios» atgijo ir nuo N 81 vėl pradėjo eiti. Tituluojasi vis «pirmasis lietuvių dienraštis», bet pirmieji atgijusio laikraščio 4 numeriai, kuriuos gavome, parodo, kad eina pradieniui; bet gal toliaus eis kasdien: redakcija nieko nepaaiškina. Laikraštis atgijęs daug mažesnis, negu buvo prieš mirtį.

Redaktorium ir leidėju pasirašo Petras Vileišis. Bet turbūt tas dienraštis patekęs į tikras klerikalų rankas, kad jau net «Žvaigždė» meiliai žiūri; ji anuo kart, kun. Tumui pastojus redaktorium labai šiurkščiai sušneko, o dabar da išreiškia norą, kad laikraščiu klotųsi... Ne dyvai: jau pirmam atgijimo numeryj, da tik raivydamasis po letargui, tasai «dienraštis» tuojaus išvydo ir priglaudė savo draugą «Nedėldienio Skaitymą», kurį «Liet. Ūkininkas» (N 27) priskaitė prie rusų «pačių pikčiausių juodašimčių laikraščiu». «Liet. Ūk.» teip pavadino «N. Skaitymą» dėlei jame tilpusio įžanginio strapsnio, kame kun. Šnapštis baisiai užsi puola ant «cicilikų», kurių atstovai Dūmoje būk «su buteliuku... pasižmonėjo» ir nieko Lietuvai gero nepadare, o da būtų, girdi, trukdę valdžios gerus darbus!.. kad būtų nebuvus visa duma išvaikyta!

Šituos kunigiškos širdies išsiveržimus «Vilniaus Žinios» maloniai suvalė ir įdėjo į savo skiltis padalindamos da savo praėjusio miego traškanomis; girdi, «žmonės atmins tokį jų atšalimą prie tėnės» (juodašimčių?) ir «prasikaltimą prieš Lietuvą» (ilgaskvernius) ir rinks į trečiąją dumą atstovus... «kitokius». Nepasakyta — kunigiškus.

Tai vis niekis: rinkimų agitacija mat atsidarė.

SKAITLINIŲ LAUKAS.

(Statistika).

Kiek vaikų-darbininkų Pensylvanijoje? — Pabrikų inspektoriaus John C. Delaney raportas parodo, kad Pensylvanijos fabrikuose ir prie anglių dirba 40 tūkstančių 371 vai-

kas. «Vaikais» inspektorius pavadino visus tuos priaugančius žmones, abiejų lyčių, kurie da neturi 16 metų. Pagal tą statistiką iš viso Pensylvanijos darbininkų skaičiaus būtų apie penki nuosimčiai (4.75%), t. y. iš kiekvieno šimto visų darbininkų apie 5 vaikai darbininkai. Bet vaikų darbininkų bus kur kas daugiau, nes tankiai tėvai pristato dirbti 12–13 metų vaiką, pasakydami vyresnybei, kad jis jau 15 metų, kada jau tiesos leidžia dirbt. Bet tos «tiesos» leidžia dirbt ir aštuntų metų vaikui. — Mat Pensylvanijoje eina agitacija, kad vaikų darbas būtų užgintas įstatymais, bet kad būtų sumažintas išnaudojimas ir prašalintas abelnai darbininkų skurdas, verčiantis kudikius prie darbo vieton eiti į mokyklas, — tai tokių įstatymų niekur neišleidžia.

DARBININKO KRONIKA.

Kalifornijoje, San Francisco miesto majoras Schmitz, kaip žinoma, sėdi kalėjime už ėmimą paprakų nuo tramvajų kompanijų, laikymą paleistuvių namų ir už kitas šelmystes, ir sykiu valdo miestą: dabar jis aprinko 14 naujų miesto tarybos narių. Tik Amerikoje tokia begėdytė ir kvailas surėdymas gali būt! Išėmus vieną, visi tarybos nariai yra darbininkų organizacijos nariais. Darbininkų — reikia žinot — ne susipratusių politiškai, ne socialistų, o tik visokių buržujiškų ir dvasiškų vadovų supaikintų. «Žvaigždė», vienok, Schimtzą vadina socialistu!

Pirmutinė moteriškė užėmusi valdišką vietą kamarninko pagalbininko («Deputy Sheriff») yra Ethel Traub, 22 metų mergina Mifflin pavieto Pensylvanijos valstybėje.

Pora mėnesių atgal keli daktarai (Amerikoje) «pasvėrė» žmogaus dūšią; neseniai buvęs muzikos profesorius H. Price New York'e pagarsino, kad galima dūšios fotografiją nutraukti! Visi kuniagai anot jo interesuojasi tuo išradimu, nes galėsią netikėlius pertikrint. Bet jis nerodija bandyt traukt fotografijos, nes galima papult į kalėjimą, kadangi betraukiant elektros bėgis ešą dūšią užmuštų!!...

Philadelphijoje socialistai (anglai) rengia ant 31 d. rugpiūčio pikniką (atsibus Maple Grove). Haywoodui išėjus iš kalėjimo, kilo užmanymas jį tą dieną parsikviest prakalboms, bet nežinia, ar tas sumanymas išsipildys.

Anglų socialistų kalbėtojų yra gana daug gerai išsilavinusių ir kasdien jie kalba ant gatvių prakalbas. Pereitą subatą net 9-iose vietose kalbėjo po du kalbėtoju. Nedėlioms, vakarais, kalba tik pas City Hall (šiaurinėje rinkoje).

Per ištisus fiskališkus metus šimet į Jungtines valstybes atėjo visokių padavinių iš Prancūzijos už 129 mil., 44 tūkst., 567 dol. (\$129,044,567); tai daugiau už pereitus metus 22-viem mil. 43 tūkst. 813 dol. (\$22,043,813). Daugiausia atgabenta iš Paryžiaus (už \$12,105,796), antroje vietoje stovi Lyons miestas (už \$2,952,654).

Du amerikiečiai: senatorius Dillingham iš Vermonto ir William R. Wheeler iš Oaklando (Kalifor.), Amerikos Imigracijos Komisijos sąnarys, nuvažiavo į Peterburgą tyrinėti Rusijos išėvytės.

Lietuvių pirmeivių kuopa, — G. Petkavičaitė, A. Lėlis, J. Šau-

lys; J. Biliunas ir Dr. P. Avizionis, — sumanė išleisti Lietuvoje bene mėnesinį nepriklausomą laikraštį, inteligentams daugiausia skirtą.

Nuo spalio pradžios Kaune pradės eiti savaitinis «politiškai-tautiškai-krikščioniškai-demokratiškas» laikraštis, «Teisybė», kurio redaktorium-leidėju bus K. Petruševičius.

Garsusis darbininkiškasis karžygis Anglijos darbininkų sąjungos ir socialistų partijos atstovas parlamente, Keir Hardie atvažiavo į Ameriką ir sako prakalbas Kanadoje.

Linksma žinia amerikiečiams.

Pranešu visiems, kad šią savaitę į «Kovos» redakciją atėjo iš Lietuvos keletas šimtų ekzemplierių laikraščio «Žarijos» No. 2. «Žarija» yra viena iš svarbiausių lietuviškų laikraščių Europoje; aprašo vien tik reikalus darbininkų, nedorybes Rusijos valdžios ir kankynes kokias kenčia darbininkų luoma.

Draugai amerikiečiai kurie išbėgote nuo Rusijos nelaisvės pančių; kuriems amžinai pasmirdo Rusijos valdžia; kuriems išpyko persekiojimai policijos, žandarų ir visokių šnipų; kuriems pasibaisėjo visoki persekiojimai, kankynės ir tortūros kalėjimuose, arba jei da jums nenusbodo klausyti balso lementavojančių, tai skaitykite laikraštį «Žariją», o pamatysite kas jūsų Tėvynėj dedas.

Nuo šio laiko «Žariją» galėsite gauti «Kovos» redakcijoje reguliariškai kas savaitę.

Pavienis numeris prekuiuoja 5c.; kas užsirašys metams — \$2,00.

Kuopų knygiai imdami nemažiau, kaip 10 ekz. kas savaitę, gaus 35% uždarbio. Reikalaujant reikia ir pinigai kartu siųsti.

Kuopų knygų meldžiu pranešti, po kiek ekzemplierių reikalauosite kas savaitę, tad tiems reguliariškai siųsime.

LSS. Sekr. P. Dubickas.

Apie aukų siuntinėjimo tvarką.

Dėlei siuntinėjimo aukų revoliucijai jau kartą R.R. Komiteto «Atsišaukime į visuomenę» buvo nurodyta, kokios tvarkos reikia laikytiesi siunčiant revoliucijai bei kankiniams aukas. Kadangi nurodyto programo ne visi da laikosi, o tas betvarkis siuntinėjimas aukų sugaišina teip brangų laiką, ir siuntinėjimo lėšas padidina, priverstas todėl da kartą atsišaukti į visuomenę, idant prisilaikytų sulyg išdirbto LSS. III-e susivažiavime R.R. Komitetui programo siuntinėjime aukų sekančiai. Aukų rinkėjai surašo aukautojų vardus, išperka «Money Orderj» arba išrašo čekj ant vardo minėto komiteto išdininko (J.O.Širvydo 224 E. Main st., Plymouth, Pa.) ir pasiunčia tuos vardus ir čekj arba «Money Orderj» ant vardo minėto komiteto sekretoriaus (J.S. Pruselaičio, 17 James str., Waterbury, Conn.), kuris beabejonės aukautojų vardus (kad ir su korespondencija) pasiunčia «Kovos» Redakcijai, pažymėdamas savo knygoje aukų nuorašą, o pinigus («Mo-

ney Orderį» arba čekį) pasiūnčia išdininkui.

Su guodone R.R.K. sekretorius

J.S. Pruselaitis.

Paaiškinimas turėtų but trumpas ir nuolatos talpinamas «Kovoje» po R.R.K. adrisais. Red.

KRASOS DEŽUTĖ.

Juozui Sagevičiui. — Kad ir I rajonas reikalavo, bet atskaitos negalima patalpinti, o tai dėl šių priežasčių: 1) Talpinant vieno rajono apyskaitas, reikėtų talpinti ir visų rajonų, o teip gi ir kuopų, kas užimtų pusę laikraščio; 2) tokios vietinės apyskaitos neįdomios visiems Sąjungos draugams, tik vietiniams; 3) iki šiol jos nė nebuvo garsinamos, todėl, norint būtinai garsinti, reikėtų Sąjungos daugumos pritarimo, be ko dabar negalimas joks naujas įvedimas. Dabartinėms sąlygoms esant, «Kovoj» garsinama tik abelna apyskaitos pasekmė: kiek įplaukė, kiek išėjo, kiek liko.

«Kovai» atsiųsti rankraščiai.

Alexandros — «Socijaldemokratai ir 3-oji Duma».

Iš «Žarijos» redakcijos: — Gandro — «Lietuvos bajoro išpažintis», «Juodašimčiai ir valdžia»; Broliuo — «Šių dienų paveikslėlis»; «Saugokitės vilkų avies kailyje»; «Užmiršti kapai»; «Naujieji dūmos rinkimai»; «Rinkimai į pirmai dumą»; «Vokietijoje» (sąjungos susivažiavimas); 2 korespondencijos: iš Liepojaus ir iš Lygumų.

Biblijografija.

«Socijalistai ir masonai» (Ar jie mums priešai?). Parašė M. Vilniuje. Sirkino spaustuvė. 1906 m. 16 pusl. kaina 5 kap.

«Pasakojimai iš Prancūzų revoliucijos». «Ateities» išleidimas N 2. Vilnius. «Vil. Žinių» spaustuvė. 1906 m. 73 pusl. Kaina 12 k.

«Karė». Ar ji žmonijai reikalinga. Parašė Kemėža. Išleido J. Vanagaitis. Tilžė, 1907 m. 47 pusl. Kaina 15 kap.

«Žemė». Mėnesinis «Lietuvos Ūkininko» priedas. N 1. Metai I. Vilnius. Birželio 27 (liep. 10) d. 1907 m.

Aukų siuntėjų atydai.

Visi draugai, kurie siūnčia kokias nors aukas su aukavotojų vardais, tuos vardus visados malonės rašyti skyrium nuo korespondencijos, t.y. ant atskiros popieros. Korespondencijoj, kuri paskirta «Kovai», neturi but rašomi vardai; jie telpa tiktai pakvitavojimų skyriuje.

Teipgi visoki laiškai ir tt. turi but rašomi ant atskiros popieros, arba teip, kad būtų galima atkirpt paliekant korespondenciją.

Liet. Soc. Sąjungos Komitetų adrisai:

Išpildomojo Komiteto:

J. Grinius, 738 8-th Ave., Long Island City, N.Y.

S. Stankevyčius, 60 Wells St., Hartford, Conn.

T. Andziulaitienė, So. E. Cor. 12-th & Ritner St., Philadelphia, Pa.

Sekretorius-išdininkas: P. Dubickas, 1418 So. 2-nd Str. Philadelphia, Pa.

Literatūros Komiteto archivarėjus: J. O. Širvydas, 224 E. Main Str., Plymouth, Pa.

Rev. Rėmimo Komiteto:

Pirmasėdis, J. ŠUKYS, 87 Grand str., Brooklyn, N.Y.

Sekretorius, J.S. PRUSELAITIS, 17 James st., Waterbury, Conn.

Išdininkas, J.O. ŠIRVYDAS, 224 E. Main st., Plymouth, Pa.

P.S. Susinešant reikaluose LSS. kuopų, pavienių narių, agitacijos reikale, klausiant rodos, siūnčiant mėnesines duokles, aukas «Kovos» fondu ir Literatūros fondu ir tt. visados kreipkitės prie sekretoriaus. Jeigu sekretorius neatliktų minėtų uždavinių, paduokit skundą Išpildomamjam Komitetui.

Siūnčiant rankraščius, paskirtus išleisti LSS., ir su kitais spaudos literatiškais reikalais, kreiptis prie archyvarėjaus J.O. Širvydo.

Užsirašydami laikraštį «Kovą» siūzdami prenumeratą už «Kovą» ir su visais kitais reikalais lytinčiais «Kovą», rašykit tiesiog «Kovos» adrisą.

Sekr. P. Dubickas.

APGARŠINIMAI.

L.S.S. finansų apyskaitos.

Įplaukimai:

Mėnesinių: J. Rodges, Pueblo, Colo. (pavienis) 1.50; S. Liepas, Chicago, Ill. 1.00; Brighton, Mass. 2.80; So. Boston, Mass. 2.50. * St. Louis, Mo. 1.80; Yonkers, N.Y. 4.80; Cleveland, Ohio 3.25; Newark, N.J. 5.20; Rochester, N.Y. 3.60; J. Skinder, Clinton, Ind. (pa-

vienis) 40c. *Prenumerata:* Ch. Majauckas, Westville, Ill. 2.25; J. Balonis, Kingston, Pa. 1.50; J. Urbsha, Lawrence, Mass. 1.00; J. Dominas, Russia 50c. * M. Kapočiūtė, Shenandoah, Pa. 2.00; J. Skinder, Clinton, Ind. subskr. kort. 2.00. *Pavieni «K» NV.:* C. Majauckas, Westville, Ill. 55c.; V. Quesal, Yonkers, N.Y. 75c.; J. Lukoševyčius, Phila. Pa. 15c. *Užraštus:* per redakciją 2.30; per sekretorių 49.70

Išleidimai:

Red. reikalai: už laikrašč. 22c. *Tekn. «K» dalis:* benzinas 5c., gesas už liepos mėn. 25c. išsiuntinėjimas 2.50; ekspresas 2.00, važinėjimai 16c. * statymas 24.00, renda už rugpiučio m. 25.00; popiera 24.98; spauda 7.56; krasos ženkl. 3.75. Išlaidos LSS. sekret.: išsiunt. raštų 2.05, gembė 25c., siulai 10c., roberis 10c.,

„Kova“

Išleina kas pėtnyčia. Prenumeru [visas
dalis svieto:
metams \$ 2.00
pusmečiui \$ 1.00
Apgarsninių prekė:
Sykis už colį 50c. per mėnesį 1.00;
per metus 10.00

„KOVA“ The Lithuanian Weekly, publi-
shed every Friday, by J. O. Shirvydas, 1418
So. 2-nd Str. Phila. Pa.
Subscription rates:
One year in all parts of the world, \$ 2.00;
Six months \$ 1.00.
Advertisement rates on application.

Siunčiant raštus, pinigus ir visokiuose redakcijos reikaluose susirašant, adriaunokite:

„KOVA“, 1418 So. 2-nd Str., Philadelphia, Pa.

Atkreipiu atydą savo draugų ir vientaučių lietuvių, kad mėš apturėjome dabar didžiausį pasirinkimą

Drapanų, Skrybėlių ir Čeverykų.

Didžiausia sąkrova ovrkočių ir sintų visokiose prekese

Naujausios pavasario ir vasarinės mados

Viską tą parduodam labai pricinamoj prekėj

Prosinam vienus metus už DYKĄ!

L.Freedman & Son.

VIENA PREKE

Lietuviai, atminkit adrisa

Kampas South ir 4-os.

Lietuviu Gydytojas

A.L. Graičunas, Ph. G.M.D.

3202 So. Halsted st., kampas 32-ros gatves, Chicago, Ill.

Lietuviai, nesiduokit save apgaulinūt visokiems profesoriams, specialistams ir šundaktariams, pas kuriuos tik pinigus sukisate, o sveikatos ir teisingos rodos negaunat. Jei sergi kokia liga, eik pas Dr. A.L.Graičuną, jis luos tau teisingą rodą DYKĄ ir pasakys, ar galima išgydyt ir kaip ligai gydymas trauskis. Dr. A.L.Graičunas neuva-
džiojo nei vieno ligonio ir iš pirmo pamatymo pasako, ar ligonis išgydomas, ar ne: ku-
rį apselima išgydyt, išgydo greitai ir už mažą užmokestį.

Už suzeistus visada užstoja ir kompanijų agentai nenuperki manęs. Sužel tiems prie darbo, karų geležinkelių ir t.t., suteikia greitą pagalbą ir rodą.

Gydo visokias ligas: vyriskas, motėriiskas ir vaikų ligas. Valandos prie nimo ligonų kasdien ir nedėlioms: Nuo 8 ryto iki 10 val. vakaro.

Telefonas 7399 Yards.

P. V. OBIECUNAS.

19 & CARSON ST.

S.S. PITTSBURG, PA.

PIRMA LIETUVIŠKA BANKA
su kapitulu \$ 75.000.000

Suorganizuota ir čarteriuta
kaipo

All Nations Deposit
Bank.

(Visų Tautų Banka)

Mūsų banka yra viena iš tvirčiausių Sv. Valstijoje, čarteriuta, esanti po kontrole Valstijos rando ir per tai pilnai užtikrinanti. Prima pinigus užsėdėjimui ir moka ke-
tvirtą procentą. Parduoda laivakortes ant geriausių linijų ir siunčia pinigus į visas da-
lis svieto. Padaro daviernasis stikimui visokių reikalų su valdzia Rusijos. Išmaino
visokius pinigus ant merikonikų arba kitokių. Daro apsergėjimus nuo ugnies ant vi-
sų daiktų ir t. t. Pinigus dėl suėdėjimo galit prisiųst pačt Money Order'iu arba Expre-
so Co., o tuojaus bus išsiųstos bankavos knygtės.

DOVANAI!

DOVANAI!

NAUJA LIETUVIŠKA

DAKTARIŠKA KNYGA

„VADOVAS IN SVEIKATA“

50.000 egz. vėl išleista šios knygos. Ji parašyta D-ro Prof. COLLINS, o vėliausias išleidimas, su daug pridėji-
mų plačiau išaiškinta — visokios ligos ir kaip būt svei-
ku bei laimingu. Pripildyta DIREKTORIAUS COLLINS
N.Y. MEDICAL INSTITUTO.

Apart kitų moksliskų, kas reikalinga kiekvienam žinot, toj knygoj yra
daug žingeidžių pamokinimų, apie vyrų ir moterų lytišką susituokimą, ką
nieks dar ikišiol teip atvirai ir drąsiai neaprašė, kaip „Vadovas į Sveikatą“.

Tą knygą suviršum 200 lapų didžio, nors kaštuoja 45c., bet kad apšvie-
timui liudies išduota, tai kiekvienas, kuris atsius tik keletą stampų už pri-
sintimą, aptures per pačtą „VADOVĄ IN SVEIKATA“.

Šita knyga yra naudinga sveikiems ir sergantiems, vyrams ir moterims,
nes joj yra aprašymai kaip nuo visokių ligų išsisaugot, kaip jas išsigydyt, tei-
pat visokių ligų vardai. Kiekvienas toj knygoj atras sau reikalingas žinias.
Skaitytojas šios knygos, nereikalaus pas pseudo—geradejus jieskot pagalbos.

Jei esi nesveikas, pirmiau neg kreipsies pas kokį daktarą, kad neesantį
ligą nekalbėtų, tai išsirašyk ir perskaityk „VADOVĄ IN SVEIKATA“.

Teipat COLLINS N.Y. MEDICAL INSTITUTAS, vyrų ir moterų viso-
kias ligas išgydo pasekmingai, nes pergalejimui ligų vartoja grynus vaistus,
kokius tik žemė ir gamta išduoda. Kad ne ypatingai, tai (lietuviškai) aprašyk
ligą, kad liga bus išgydoma ir bus prisiusti vaistai, tai kokio skyriaus ar var-
do liga nebutu, bus išgydyta. Vaistai išsiuntinėjama po visą Ameriką ir ki-
tas dalis pasaulės

ADRESUOK:

The COLLINS N.Y. Medical Institute

140 West 34-th st. New York, N.Y.

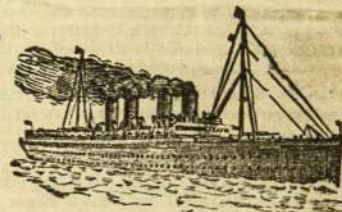
Ofiso valandos: nuo 10 ryto iki 5 po p. Šventadieniais nuo 10 ryto iki 1 po p.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA

Lietuviška Banka

Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas ša-
lis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikietų.

Parduodame geležinkelių tikietus į visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

GRAMATIKA anglizškos kalbos.

Su ištarimų kiekvieno angliško žodžio lietuviškai, k.t. be ast [byst] žvėris; el-
ght [elit] aštuoni; eye [ai] akis ir t.t. 174 pusl. Su prisiuntimu..... \$ 1.25

Vaiku Draugas arba kaip išmokyti skaityt ir rašyt be mokiniojo.
222 abrozėliai parodo žodžius druko ir gražaus rašto. Rašto žodžių yra 285, Pusla-
pių 64. Su prisiuntimu..... 15c

Naujas Budas išsimokinimo gražiai lietuviškai rašyt.
be pagalbos mokytojaus. 24 ps. 10c. Pinigus siųst per „Money Order“ po adresu:

P.Mikolainis, Box 62 New York.